

О.Г. Шидакова-Каменюка, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

А.Л. Рогова, канд. екон. наук, доц. (*ПУЕТ, Полтава*)

Ю.В. Левченко, канд. техн. наук, доц. (*ПУЕТ, Полтава*)

ЦІННІСНО-КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД ДО РОЗРОБЛЕННЯ НАВЧАЛЬНИХ ПЛАНІВ БАКАЛАВРІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ХАРЧОВІ ТЕХНОЛОГІЇ»

Сучасний світ характеризується швидкими змінами. Такі важливі чинники, як глобалізація, розвиток інформаційних і комунікаційних технологій, керування знаннями й необхідність підтримки й регулювання диверсифікованості, створюють зовсім інше середовище для освіти. Зазначає змін парадигма навчання, де все більшого значення набувають методи, центровані на студентах. В умовах різноманіття контекстів та їхніх змін необхідно постійно стежити за вимогами суспільства до професійних і академічних компетенцій. У парадигмі, що залишилася від радянських часів, основний акцент був на надбання й передачу знань. Ознаками зміни цієї парадигми є: освіта, більше центрована на студентів; зміна ролі викладача; подальше уточнення цілей; перехід від вхідних ресурсів до результатів; зміна організації навчання.

Ціннісно-компетентнісний підхід у освітньому процесі складається у необхідності підготовки фахівців у галузі харчових технологій, здатних у найкоротший строк пристосовуватися до потреб і запитів роботодавців, а також до ділової культури й морально-етичних цінностей, сформованих на підприємстві. Завдання формування загальнокультурних компетенцій полягають у вихованні особистості, розвитку у студентів суспільної відповідальності, здатності приймати рішення, виконувати завдання щодо аналізу й синтезу в проєктній і дослідницькій діяльності. Таким завданням відповідають дисципліни навчального плану: «Практична психологія», «Сучасні інформаційні і комунікаційні технології».

Професійні компетенції являють собою знання, практичні навички, уміння, методи й технічні прийоми, необхідні для ефективної професійної діяльності в галузі харчових технологій. Вони дозволяють вирішувати проблемні ситуації й критично підходити до оцінюванню результатів своєї роботи. Набір дисциплін, які пропонуються для засвоєння в рамках спеціальності, відображає цілісний комплекс явищ дійсності: «Методи контролю якості продукції в галузі з основами наукових досліджень», «Тепло-, енергозбереження та

ресурсоефективне виробництво», «Формування сировинних ресурсів» тощо.

Один з головних, на наш погляд, способів застосування ціннісно-компетентнісного підходу в освітньому процесі – це зближення змісту різних навчальних дисциплін, подолання їх змістовної ізольованості або відособленості, орієнтація на цілісне застосування вмій і навичок, які здобувають студенти у професійній сфері.

Освітня діяльність у закладах вищої освіти повинна бути спрямована на об'єднання професійних компетенцій і цінностей життя студентської молоді. Це можливо, лише якщо студенти стають активними учасниками освітнього процесу. Для цього навчальні плани містять блоки вибіркових дисциплін, які можуть зацікавити студентів різних спеціальностей. Аналогічно студенти спеціальності «Харчові технології» можуть обрати дисципліни з такого ж блоку навчальних планів інших спеціальностей університету.

Ще один крок щодо впровадження ціннісно-компетентнісного підходу – усунення протиріч між вимогами роботодавців до підготовки кадрів, і їхньою реалізацією в навчальних планах бакалаврів спеціальності «Харчові технології». Роботодавці зацікавлені в нарощуванні перспективного кадрового потенціалу, в укладанні договорів про співробітництво, надають місця для проходження практик, беруть участь у рецензуванні дипломних проектів, щорічно організують роботу ярмарків вакансій. У свою чергу, університет активно працює над підвищенням затребуваності своїх випускників, залучаючи до освітнього процесу провідних фахівців і практиків організацій-роботодавців, актуалізує навчально-методичний комплекс спеціальності, оновлює й удосконалює матеріально-технічну базу.

Соціальне партнерство особливо важливо розвивати саме в регіональних умовах, з обов'язковою опорою на специфіку підприємств-роботодавців. Потрібно шукати такий тип взаємодії між університетом й споживачами кадрів, який би максимально задовольняв їх взаємозалежні інтереси.

Таким чином, ціннісно-компетентнісний підхід у розробленні навчальних планів, по-перше, забезпечує виконання потреб і запитів виробничої галузі; по-друге, дозволяє випускнику ефективно працювати в умовах соціально-економічної дійсності, що постійно змінюється, використовуючи отримані в університеті знання, навички й уміння. Будь-яка дисципліна, яка пропонується до вивчення, орієнтована на суб'єкта освітнього процесу з його системою особистісних якостей і ціннісних орієнтацій.